

Міністерство освіти і науки України

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА
імені О. М. Бекетова**

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Ректор
В.М. Бабаєв
“ ” 2014 р.
М.П.

ПОЛІТОЛОГІЯ

**Програма
нормативної навчальної дисципліни
підготовки бакалавра
галузі знань 0306 Менеджмент і адміністрування
напряму 6.030601 Менеджмент**

(Шифр за ОПП СГП 8)

Стандарт чинний з дати затвердження

2014

РОЗРОБЛЕНО: Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова

КАФЕДРА: філософії і політології

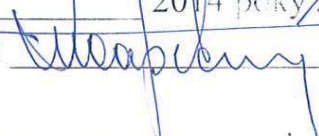
РОЗРОБНИКИ: старший викладач Зінчина Олександра Борисівна.

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ (В. В. Корженко)

“ 29 ” 08 2014 р., протокол № 1

Схвалено **випусковою** кафедрою туризму і готельного господарства.

Протокол від “ 29 ” 08 2014 року № 1

Завідувач випускової кафедри (І. М. Писаревський)

Схвалено **випусковою** кафедрою менеджменту і маркетингу в міському
господарстві.

Протокол від “ 29 ” серпня 2014 року № 1

Завідувач випускової кафедри (М. М. Новікова)

Схвалено **випусковою** кафедрою управління проектами в міському
господарстві і будівництві

Протокол від “ 29 ” 08 2014 року № 1

Завідувач випускової кафедри (І. В. Чумаченко)

Схвалено **випусковою** кафедрою транспортних систем і логістики.

Протокол від “ 29 ” серпня 2014 року № 1

Завідувач випускової кафедри (В. Т. Доля)

Програма відповідає формі Програми навчальної дисципліни, що затверджена
Наказом по ХНУМГ ім. О.М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. № 45-01.

Методист НМВ (“ 9 ” 09 2014 р.

Обговорено та рекомендовано до затвердження Науково-методичною радою
факультету менеджменту.

Голова Науково-методичної ради (І. М. Писаревський) “ 29 ”

08 2014 р., протокол № 1

Цей стандарт не може бути тиражований або відтворений будь-яким способом
без письмової згоди ХНУМГ ім. О.М. Бекетова

© ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2014

© О. Б. Зінчина, 2014

Вступ

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Політологія» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напрямку 6.030601 «Менеджмент».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є політична сфера життя суспільства, владно-управлінські відносини, засади та особливості функціонування політичних інститутів та процесів.

Міждисциплінарні зв'язки:

Вивчення цієї дисципліни	На результати вивчення цієї дисципліни
Історія України	
Філософія	
Соціологія	

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Генезис, сутність і зміст політики
2. Політичні інститути

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання дисципліни полягає у формуванні цілісної, логічної, послідовної системи знань про політику як суспільне явище і соціальний феномен.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Політологія» є

- оволодіти основними поняттями та категоріями політичної науки на рівні відтворення та тлумачення для практичного застосування та втілення в процесі майбутньої професійної діяльності;
- усвідомити сутність політичних подій та явищ.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- об'єкт, предмет та методи політичної науки, її понятійно-категоріальний апарат;
- головні політичні концепції, школи та напрями;
- сутність влади та політичного життя, політичних відносин і процесів;

- суб'єкти і об'єкти політики і влади;
- політичні засади прав людини і громадянина;

вміти:

- пояснити значення і роль політичних систем та політичних режимів у житті країни, місце та функції громадянського суспільства;
- розрізняти теоретичні та прикладні компоненти політичного знання, характеризувати їх роль у підготовці та обґрунтуванні політичних рішень, у забезпеченні особистого внеску громадян у суспільно-політичне життя;
- розкривати і визначати процеси світового політичного життя, геополітичну картину світу, місце, роль і статус України в сучасному міжнародному житті;
- користуватися навичками політичної культури; застосовувати політичне знання у своїй професійній та громадській діяльності.

мати компетентності:

- застосовувати основні положення і методи політичної науки при вирішенні професійних задач;
- використовувати норми, що регулюють політичні відносини, у власному суспільному житті;
- вміти формулювати свою власну позицію щодо політичних явищ та процесів сучасності;
- робити науково обґрунтований вибір щодо різноманіття політичних течій і ідеологій;
- використовувати методи збору, обробки й інтерпретації комплексної соціальної інформації для рішення організаційно-управлінських задач.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **72** години – **2** кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Модуль 1. Політологія

Змістовий модуль 1. Генезис, сутність і зміст політики.

Тема 1. ***Політика та наука про політику.*** Походження та сутність політики. Політика як суспільно-історичне явище. Функції політики. Структура політики. Суб'єкти і об'єкти політики.

Становлення і розвиток політології як науки і навчальної дисципліни. Об'єкт і предмет політології. Методологічні засади політології. Функції політичної науки.

Тема 2. ***Основні етапи розвитку політичної думки.*** Суспільно-політичні уявлення Давнього світу і Середньовіччя. Політична думка Відродження та Нового часу. Сучасна політична думка. Основні політологічні школи.

Особливості становлення і розвитку політичної думки в Україні. Політичні концепції українських мислителів XX-XXI ст.

Тема 3. **Політична влада.** Сутність влади як суспільного явища. Ресурси влади і основні види влади. Природа, сутність, особливості політичної влади. Суб'єкти і об'єкти політичної влади. Сучасні теоретичні трактування політичної влади.

Легітимність політичної влади та її типи.

Тема 4. **Політична еліта і політичне лідерство.** Формування і розвиток елітарних уявлень. Основні теорії еліт. Сутність, структура, функції політичної еліти. Типологія еліт. Політична еліта сучасної України, особливості її формування.

Природа і сутність політичного лідерства. Типологія політичного лідерства. Політичне лідерство в сучасній Україні.

Тема 5. **Політична система суспільства.** Сутність, структура, функції політичної системи суспільства. Основні теорії і моделі політичних систем. Типологія політичних систем.

Політичний режим як механізм функціонування політичної системи суспільства. Сутність і основні типи політичних режимів. Поняття, основні виміри і форми демократії. Особливості і шляхи переходу до демократії в Україні.

Змістовий модуль 2. Політичні інститути

Тема 6. **Держава як політичний інститут.** Природа і сутність держави. Поняття, основні ознаки, функції держави. Типи сучасних держав. Теорії походження держави. Форми державного правління. Форми державного територіального устрою. Громадянське суспільство.

Основні шляхи становлення і розвитку правової і соціальної держави та громадянського суспільства в сучасній Україні.

Тема 7. **Політичні партії, громадсько-політичні об'єднання та рухи.** Походження, сутність, ознаки, функції політичних партій. Типологія сучасних політичних партій. Поняття і типи партійних систем. Класифікація сучасних українських партій. Громадсько-політичні організації і рухи: сутність, ознаки, функції і види. Становлення багатопартійності в сучасній Україні.

Тема 8. **Політична культура та політичні ідеології.** Поняття, структура, функції, типи політичної культури. Співвідношення політичної свідомості і політичної культури. Стан політичної культури в Україні.

Поняття і функції політичної ідеології. Основні типи ідеологій в сучасному світі.

Політична соціалізація як процес освоєння суб'єктом політико-культурних цінностей. Етапи політичної соціалізації.

Тема 9. **Політичні процеси.** Поняття, структура, характер політичного процесу та його особливості. Типологія та основні стадії політичного процесу. Політичні конфлікти: сутність, типологія, функції та шляхи розв'язання. Політична

модернізація.

Політична діяльність, політична участь та політична поведінка як складові політичного процесу. Вибори і виборчий процес. Основні види виборчих систем.

Тема 10. **Міжнародна політика.** Сутність, суб'єкти і базові принципи міжнародної політики. Сутність і зміст поняття «світове співтовариство». Співвідношення внутрішньої і зовнішньої політики. Основні тенденції сучасного світового політичного процесу.

Україна у системі міжнародних політичних відносин та її місце у сучасному геополітичному просторі.

Індивідуальне завдання для заочної форми навчання – контрольна робота.

3. Рекомендована література:

1. Радионова Л.А., Семенюк Е.С. Политология: курс лекций (для студентов 2-3 курсов всех форм обучения, всех специальностей) / Л. А. Радионова, Е. С. Семенюк; Харьк.нац.акад.гор.хоз-ва.-Х.; ХНАГХ, 2013. – 168 с.
2. Крюкова А. В., Радіонова Л. О., Толстенко С. М. Короткий курс лекцій з політології для студентів 2-4 курсів усіх форм навчання, усіх спеціальностей / О. Б. Зінчина, О. В. Клімов та ін. – Харків: ХНАМГ, 2005. – 135 с.
3. Політологія: Навч.посібник / Под ред. Сазонова М. І. – Х.,2004. – 735с.
4. Пугачев В. П., Соловьев А. И. Введение в политологию / В. П. Пугачев, А. И. Соловьев. – М., 2004. – 448с.
5. Мухаев Р. С. Политология / Р. С. Мухаев. – М., 2005. – 446 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен.

5. Засоби діагностики успішності навчання: поточні та підсумкові тестові завдання, контрольна робота (для заочної форми навчання), екзаменаційні білети.

Анотація програми навчальної дисципліни

ПОЛІТОЛОГІЯ

Програма вивчення навчальної дисципліни «Політологія» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напряму 6.030601 Менеджмент.

Предмет вивчення у дисципліні – політична сфера життя суспільства, владно-управлінські відносини, засади та особливості функціонування політичних інститутів та процесів.

Змістові модулі: 1.1. Генезис, сутність і зміст політики; 1.2. Політичні інститути.

Annotation to the curriculum for the subject POLITOLOGY

The program was made according to the educational and vocational programs for bachelor direction 6.030601 Management.

Subject of study – political area of public relations, power and management relations, the common and the particular in political institutions and processes.

Content modules: 1.1. Genesis, the nature and content of the policy; 1.2. Political institutions.

Аннотация программы учебной дисциплины ПОЛИТОЛОГИЯ

Программа изучения учебной дисциплины «Политология» составлена в соответствии с образовательно-профессиональной программой подготовки бакалавра направления 6.030601 Менеджмент.

Предмет изучения в дисциплине – политическая сфера жизни общества, властно-управленческие отношения, основания и особенности функционирования политических институтов и процессов.

Содержательные модули: 1.1. Генезис, сущность и содержание политики; 1.2. Политические институты.